

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Filipa Dienstbiera a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **A. M.**, zastoupeného Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalované: **Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 8. 2015, č. j. CPR-8858-3/ČJ-2015-930310-V231, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 10. 2015, č. j. 2 A 60/2015 – 26,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) se žalobce domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované. Žalovaná změnila rozhodnutí Policie ČR, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále také „správní orgán prvního stupně“), vydaného ve věci správního vyhoštění dne 3. 3. 2015, č. j. KRPA-817447-22/ČJ-2015-000022, ve výroku týkajícím se umožnění vstupu na území členských států EU. Ve zbylých výrocích žalovaná odvoláním napadené rozhodnutí potvrdila a odvolání zamítla.

[2] Žalobce namítal, že správní orgány nezjistily náležitě skutkový stav. Dále namítal, že správní orgán prvního stupně prakticky vůbec nehodnotil přiměřenost správního vyhoštění vůči jeho soukromému a rodinnému životu. V České republice žije jeho matka, která v roce 2013 prodělala infarkt. Z důvodu jejího zdravotního stavu o ni pečuje. Má tu silné sociální a kulturní vazby, o čemž svědčí, že dobře ovládá český jazyk. V České republice také žijí jeho dva bratři a má tu plno přátel z řad krajanů i občanů ČR. Správní orgány také vůbec neodůvodnily, proč mu bylo správní vyhoštění uloženo v maximální možné délce. Městský soud však žalobu zamítl jako nedůvodnou.

[3] Proti zamítavému rozsudku městského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) dne 7. 12. 2015 kasační stížností, kterou spojil s návrhem na přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti ve smyslu § 107 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[4] V odůvodnění návrhu na přiznání odkladného účinku stěžovatel uvádí, že jeho individuální zájem na ochraně procesních práv významně převyšuje potenciální újmu, která by mohla vzniknout jiným osobám či potenciální ohrožení důležitého veřejného zájmu. Přiznání odkladného účinku podle stěžovatele nemůže způsobit jakoukoliv újmu třetí osobě. V případě nepřiznání odkladného účinku by však vznikla zásadní újma jemu, protože by musel opustit Českou republiku a nemohl by se účastnit soudního řízení. Ve vztahu k možnému rozporu s důležitým veřejným zájmem stěžovatel uvedl, že je ve veřejném zájmu, aby byla zachována všechna jeho procesní práva, zejména právo na spravedlivý proces. Stěžovatel by v případě nepřiznání odkladného účinku musel vynaložit značné náklady na cestu do vlasti, pobyt v ní, a případně i na cestu zpět do České republiky, pokud bude jeho kasační stížnost úspěšná. Na Ukrajině navíc nemá žádné zázemí, protože celá jeho rodina žije v České republice, kde navíc musí pečovat o svoji matku po prodělaném infarktu. Svou argumentaci stěžovatel podporuje odkazem na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 – 100, kterými byl v obdobné věci přiznán odkladný účinek kasační stížnosti.

[5] Žalovaná s přiznáním odkladného účinku nesouhlasí. Stěžovatel si byl vědom opakovaného porušení pobytového režimu cizinců, a proto si musel být také vědom toho, že v případě zjištění a prokázání jeho protiprávního jednání bude následovat správní vyhoštění. Žalobci bylo již v minulosti uloženo správní vyhoštění na dobu tří let. Po návratu na Ukrajinu si však změnil jméno a příjmení. Poté znovu přicestoval do České republiky na turistické vízum a nevycestoval po skončení řízení o jeho žádosti o udělení přechodného pobytu, a to ani na základě výjezdního příkazu. Opětovně a zcela vědomě pak celý rok pobýval v České republice bez platného víza.

II. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[6] Podle § 107 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se užije přiměřeně. Odkladný účinek podle § 107 s. ř. s. může být v řízení o kasační stížnosti přiznán a působit nejen ve vztahu k přezkoumávanému rozhodnutí krajského soudu (či jeho části), ale i přímo ve vztahu ke správnímu rozhodnutí (či jeho části), k jehož přezkumu se dotyčné řízení před krajským soudem vedlo (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2005, č. j. 2 Afs 77/2005 - 96, publikované pod č. 786/2006 Sb. NSS).

[7] Možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. podmíněna kumulativním naplněním dvou objektivních podmínek: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a 2) přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[8] K možnému vzniku nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám ve věcech správního vyhoštění Nejvyšší správní soud uvedl: „*Je-li přezkoumáváno rozhodnutí příslušných správních orgánů o správním vyhoštění, je újma, brozící stěžovateli z jeho výkonu, zřejmá ze samotné povahy tohoto rozhodnutí. To platí přinejmenším, pokud jde o zajištění práva na spravedlivý proces a práva na respektování soukromého života. K tomu musí soud přihlídnout i tehdy, jestliže stěžovatel v žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (§ 107 odst. 1 s. ř. s.) netvrdí konkrétní skutkové okolnosti svého případu ani nenavrhuje důkazy k jejich prokázání.*“ (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 – 25, publikované pod č. 3169/2015 Sb. NSS). Pokud jde o splnění druhého zákonného předpokladu, tj. že přiznání odkladného účinku není v rozporu s veřejným zájmem, soud vychází z povahy věci, z obsahu spisového materiálu, případně z vyjádření účastníků řízení o kasační stížnosti.

[9] V dané věci je dotčeno právo stěžovatele na respektování soukromého a rodinného života ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.; dále jen „Úmluva“). Z tohoto ustanovení kromě substantivních negativních a pozitivních závazků vyplývají i závazky procedurální. Zásahy do zájmů chráněných čl. 8 Úmluvy totiž musí vyplývat z rozhodovacího procesu, který je spravedlivý, a poskytuje dostatečný respekt k zájmům vyplývajícím z práva na respektování soukromého a rodinného života (srov. rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 10. 5. 2001 ve věci *T. P. a K. M. proti Spojenému království*, č. 28945/95, § 72, či rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 25. 9. 1996 ve věci *Buckley proti Spojenému království*, č. 20348/92, § 76). Osobám, do jejichž práv je v určitém řízení zasazeno, musí být dostatečným způsobem umožněno v tomto řízení chránit své zájmy. V tomto ohledu proto existuje určitá provázanost mezi čl. 8 Úmluvy a zárukami, která garantuje právo na spravedlivý proces podle čl. 6 Úmluvy (viz Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 887).

[10] Tento pozitivní závazek musel Nejvyšší správní soud vzít v potaz při poměrování újmy, která by mohla stěžovateli vzniknout nepřiznáním odkladného účinku a újmou, která by mohla vzniknout jiným osobám, pokud by k odložení účinků jinak závazného rozhodnutí došlo. Zásah do práv stěžovatele by byl v případě nepřiznání odkladného účinku podstatný, protože by musel opustit území členských států Evropské unie již předtím, než by Nejvyšší správní soud rozhodl o jeho kasační stížnosti. Nemohl by proto náležitě chránit své zájmy díky možnosti vystupovat v řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu konkrétní pokyny pro výkon zastoupení apod. (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 – 100). To platí rovněž pro případ dalšího řízení před správním orgánem, pokud by došlo ke zrušení rozhodnutí žalované, což nelze v této fázi ani předjímat, ale ani vyloučit. Naproti tomu nelze dovozovat, že by přiznání odkladného účinku mělo způsobit jakoukoliv újmu jiným osobám. V tomto poměrování proto lze dojít k závěru, že by újma hrozící stěžovateli v důsledku nepřiznání odkladného účinku byla nepoměrně větší, než možná újma hrozící jiným osobám v důsledku jeho přiznání. První kritérium přiznání odkladného účinku je proto splněno.

[11] Pokud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je nutné na jednu miskú vah položit zájem stěžovatele na ochraně jeho výše uvedených procesních práv a na druhou miskú vah zájem společnosti na ochraně veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení je třeba vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality poměřovat intenzitu hrozícího zásahu do základního práva svědčícího stěžovateli s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 – 131, publ. pod č. 1698/2008 Sb. NSS). Jak již bylo výše uvedeno, újma způsobená stěžovateli nepřiznáním odkladného účinku by byla podstatná. Intenzita narušení veřejného zájmu na nuceném vycestování stěžovatele by však vzhledem k předběžné a dočasné povaze přiznání odkladného účinku byla nízká nebo maximálně mírná. Přiznání odkladného účinku proto není v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Tím je splněna druhá podmínka pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[12] Z výše uvedeného tedy vyplývá, že by Nejvyšší správní soud v případě nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti v projednávané věci nectil výše popsany závazek státu umožnit stěžovateli do jehož práva na respektování soukromého a rodinného života bylo zasaženo, účinně chránit své zájmy. Pokud by došlo ke správnímu vyhoštění stěžovatele, jen stěží by bylo možno hovořit o spravedlivém rozhodování o jeho kasační stížnosti, které by dostatečně respektovalo zájmy vyplývající z čl. 8 Úmluvy, jak vyžaduje výše citovaná judikatura. Tím ovšem nemá být řečeno, že je třeba přiznávat odkladný účinek všem kasačním stížnostem proti zamítavému rozsudku o žalobě proti rozhodnutí, kterým bylo potvrzeno rozhodnutí o uložení správního vyhoštění. I zde je třeba zvažovat individuální okolnosti každé konkrétní věci. Současně Nejvyšší správní soud upozorňuje, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat rozhodnutí o věci samé (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 – 76, publikované pod č. 1072/2007 Sb. NSS).

[13] Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud stěžovateli vyhověl a kasační stížnosti přiznal odkladný účinek. Do rozhodnutí o kasační stížnosti se tak pozastavují účinky rozsudku Městského soudu Praze ze dne 30. 10. 2015, č. j. 2 A 60/2015 – 26, rozhodnutí žalované ze dne 19. 8. 2015, č. j. CPR-8858-3/ČJ-2015-930310-V231, i rozhodnutí Policie ČR, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, odd. pobytové kontroly, pátrání a eskort, dne 3. 3. 2015, č. j. KRPA-817447-22/ČJ-2015-000022. Soud však připomíná, že může usnesení o přiznání odkladného účinku i bez návrhu usnesením zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. ledna 2016

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu